

Polonijne Okienko na Świat (15/05/2026)

Świat

- Szwajcarska Federalna Służba Wywiadu (NDB) pracuje nad jak najszybszym udostępnieniem akt niemieckiego lekarza i zbrodniarza wojennego Josefa Mengelego - przekazał rzecznik wywiadu. Jak dodał, obecnie ustalane są warunki, na jakich dokumenty będą mogły zostać otwarte.
- Deputowani Zgromadzenia Narodowego Węgier złożyli w sobotę w trakcie sesji inauguracyjnej nowego parlamentu swoje przysięgi. TISZA przyszłego premiera Petera Magyara posiada w parlamencie większość konstytucyjną 141 ze 199 posłów.
- Przewodniczący partii TISZA Peter Magyar został przez deputowanych do Zgromadzenia Narodowego Węgier na urząd szefa rządu. Nowy premier otrzymał 140 głosów „za” i 54 głosy „przeciw”.
- Brytyjski The Economist dotarł do tajnego raportu rosyjskiego wywiadu wojskowego, z którego wynika, że Rosja oferowała Iranowi wsparcie militarne w konflikcie z USA.
- Co najmniej 12 policjantów zginęło w północno-zachodnim Pakistanie po ataku bombowym na posterunek policji i później na funkcjonariuszy wysłanych z pomocą. Do zamachu doszło w mieście Bannu, a okoliczności zdarzenia wyjaśniają lokalne służby.
- Trzy osoby zginęły po nagłej erupcji wulkanu Dukono w Indonezji. Służby ratunkowe poinformowały, że wśród ofiar katastrofy na wyspie Halmahera znalazło się dwoje obywateli Singapuru.
- Niemcy wznawiają starania o zakup pocisków manewrujących Tomahawk od Stanów Zjednoczonych - poinformował „Financial Times”, dodając, powołując się na źródła, że Berlin ma nadzieję przekonać administrację prezydenta Donalda Trumpa do sprzedaży pocisków wraz z wyrzutniami naziemnymi Typhon.
- Władze w Londynie wysłały lekarzy armii brytyjskiej ze spadochronami oraz sprzęt medyczny na odległą wyspę Tristan da Cunha na południowym Atlantyku w celu udzielenia pomocy obywatelowi brytyjskiemu, u którego podejrzewa się zakażenie hantawirusem.
- Trump odrzucił propozycję Iranu ws. pokoju, nazywając ją „całkowicie nie do przyjęcia”, co podbiło ceny ropy o 5%. USA oczekiwały od Teheranu 12-letniego zakazu wzbogacania uranu oraz przekazania zapasów. Iran domagał się zakończenia walk na wszystkich frontach i zniesienia sankcji przed kontynuowaniem negocjacji.
- Korea Północna wpisała do konstytucji automatyczny atak nuklearny w razie zamachu na Kim Dzong Una. To reakcja na śmierć lidera Iranu, Chameneia. Wg ekspertów Kim przeraził się skutecznością

zachodnich rakiet i przyjął, że w razie jego likwidacji Korea Płn. ma przeprowadzić automatyczny i natychmiastowy atak nuklearny.

- Większość upraw w Ameryce Płd. prowadzą potomkowie niemieckich osadników sprzed 200 lat, czyli farmerzy z niemieckimi korzeniami w Brazylii i Paragwaju; umowa UE-Mercosur otwierając europejski rynek zwiększa ich zyski.
- W Walii rząd polecił żłobkom i przedszkolom zgłaszać na policję „rasistowskich incydentów” ze strony dorosłych, a dzieci mają być edukowane i dyscyplinowane w ramach placówek.
- Metaanaliza lingwistów i genetyków z Uniwersytetu w Zurychu oraz Instytutu Antropologii Ewolucyjnej pokazała, że języki są bardziej złożone tam, gdzie populacje mają mniejszą różnorodność genetyczną.

Polska

- Kwestia potencjalnej zmiany konstytucji RP dzieli Polaków - wynika z najnowszego sondażu SW Research dla rp.pl. Potrzebę uchwalenia nowej konstytucji widzą przede wszystkim najmłodszy ankietowani.
- Poruszam się po USA już po raz trzeci. To niezwykle piękny kraj i najsilniejsza demokracja świata. To także nasz sojusznik wobec niebezpiecznego dziś świata. Myślę, że w USA warto być - powiedział w TV Republika były minister sprawiedliwości Zbigniew Ziobro. Podczas rozmowy odczytane zostało także oświadczenie, w którym poinformowano, że polityk zostanie komentatorem politycznym stacji.
- Podczas gaszenia pożaru lasu w powiecie biłgorajskim doszło do tragedii – rozbił się samolot. Zginął jego pilot. Kondolencje złożył prezydent Karol Nawrocki. „Rodzinie i Bliskim składam wyrazy głębokiego współczucia”.
- W miejscowości Osieka w województwie warmińsko-mazurskim niedaleko granicy znaleziono drona z napisami w cyrylicy - informuje RMF24 w. Mógł on przylecieć z terytorium Rosji. Powiadomiono m.in. Żandarmerię Wojskową.
- Grupa osób przedstawiających się jako „aktywistki” wtargnęła do Muzeum Wsi Lubelskiej, aby zabrać stamtąd króliczki, które, tak jak wiele innych zwierząt hodowlanych, za każdym razem zachwycają odwiedzających. Jak czytamy w komunikacie Muzeum, „aktywistki” najpierw zastraszyły pracowników recepcji, a następnie dostały się do Zagrody Króliczków, aby dokonać „bezprawnego odłowu zwierząt”. Wezwana przez pracowników policja udaremniła działania kobiet.
- „Przeniesienie brygady do Polski? Nasi żołnierze i ich rodziny to pokochają. Polska to ulepszenie w stosunku do Niemiec. Mieszkałem tam: jakość życia dorównuje Niemcom (i części USA) pod wieloma względami” - napisał analityk Peter Doran na portalu X, odnosząc się do pomysłu relokacji żołnierzy USA z Niemiec do Polski.
- Podczas meczu Krajowej Ligi Żużlowej w Gnieźnie pomiędzy Ultrapur Omega a Śląskiem Świętochłowice doszło do groźnie wyglądającego wypadku z udziałem juniora gospodarzy Patryka Budniaka, który wyleciał poza bandę. Zawodnika przetransportowano do szpitala.
- Stowarzyszenie Prawnicy dla Polski skierowało do KPRM wnioski o udostępnienie pełnej treści umowy unijnej pożyczki SAFE. - Państwo prawa nie może opierać się na komunikatach PR i konferencjach prasowych - podkreślili na platformie X.
- Ukraińiec Oleh R. skazany na zaledwie 10 miesięcy więzienia w zawieszeniu oraz grzywnę 5 tys. zł za przerzut Afgańczyków przez Polskę do Niemiec. Działał w zorganizowanej grupie w 2025 r. Odbierał migrantów po nielegalnym wdarciu się z Białorusi i przewoził ich w stronę Niemiec. Został złapany przez Straż Graniczną, gdy odbierał 4 Afgańczyków koło Terespoła.
- Gdańsk, policja na lotnisku zatrzymała 4 obywateli Szwecji o egzotycznych imionach (Mohamad, Aran, Jabril i Senal), którzy z nożem w ręku dokonali w Gdańsku rozboju na 2 Norwegach. Ukradli kartę

płatniczą, telefon, wymusili podanie PIN i wpłacili środki z konta ofiary. Grozi im od 4 do 20 lat więzienia.

- Na Uniwersytecie Jagiellońskim odbyła się prelekcja promująca prostytutkę jako atrakcyjną formę zarobku dla studentek i dobra praca dla osób z ADHD. Spotkanie zorganizowała organizacja All In UJ w Bibliotece Jagiellońskiej. Zaproszona aktywistka promowała prostytutkę pod nazwą „pracy seksualnej” i stwierdziła, że każda kobieta powinna tak popracować, by „poznać zachowanie normalnych mężczyzn”. Twierdziła, że większym zagrożeniem dla prostytutek jest np. policja niż sami klienci. Przekonywała, że dla osób z ADHD lub autyzmem to lepsza opcja niż praca w biurze, bo ma „zerowy próg wejścia”.
- MSWiA szykuje zaostrenie zasad polskiego obywatelstwa i chce skończyć z „automatycznym” nadawaniem za spełnienie prostych formalności. Kandydaci po 8 latach w Polsce zamiast obecnych 3 lat musieliby zdać egzamin państwowy z historii i wartości konstytucyjnych Polski oraz UE, złożyć akt lojalności, zdać pisemny egzamin z polskiego na poziomie biegłym oraz dostaliby wymóg płacenia podatków w Polsce. Wg rządu obywatelstwo ma być przywilejem, a nie formalnością.
- Obcokrajowcy kupili w 2025 r. w Polsce niemal 18 tys. mieszkań oraz niemal 2,5 tys. lokali użytkowych. Za połowę nabyć mieszkań odpowiadają Ukraińcy. Dalej są Białorusini, ale też Turcy, Brytyjczycy czy Hindusi.
- Już 85 osób usłyszało zarzuty w aferze handlu dyplomami na Collegium Humanum; śledczy naliczyli 400 przestępstw ws. sprzedaży dyplomów. Pozwalały zdobywać posady w radach nadzorczych spółek skarbu państwa. Mechanizm korupcyjny opisał były rektor Paweł Cz., który współpracuje ze służbami.
- Rozbicie "miasteczka gniewu" przed Kancelarią Prezesa Rady Ministrów zapowiedział w czwartek (14 maja) Robert Bąkiewicz. — Zapraszamy wszystkich Polaków, którzy rozumieją ten historyczny moment zagrożenia, ale też historyczny moment szansy. Tylko odsunięcie Donalda Tuska daje nam gwarancję tego, że Polska będzie się rozwijała — przekonywał.
- W piątek (15 maja) na pl. Bankowym w Warszawie zorganizowano protest w obronie TV Republika. Wśród demonstrantów można było zobaczyć Adama Borowskiego, Sławomira Cenckiewicza i Roberta Bąkiewicza.
- TV Republika padła ofiarą zmasowanego ataku. "Wiemy o około 30 różnego rodzaju incydentach, które wszystkie mają bardzo podobny przebieg" - mówił dyrektor programowy stacji Michał Rachoń podczas manifestacji na Placu Bankowym. Dziś policja weszła do mieszkania prezesa stacji Tomasza Sakiewicza i skuła kajdankami asystentkę prezesa.
- Dziennikarz „Gazety Wyborczej” Wojciech Czuchnowski na platformie X podał, że policja zatrzymała męża posłanki Izabeli Bodnar (obecnie w klubie Centrum, wcześniej Polska 2050). Polityk potwierdziła tę informację.

Australia

- Premier Australii Anthony Albanese poinformował, że jego rząd wyda 10 mld dolarów australijskich (7,2 mld USD) na stworzenie narodowej rezerwy paliwa, by uodpornić się na kryzys energetyczny spowodowany wojną na Bliskim Wschodzie.
- Trzy Australijki zostały oskarżone o niewolnictwo i przestępstwa terrorystyczne po tym, jak wróciły z Syrii, gdzie z jeszcze jedną kobietą dołączyły do Państwa Islamskiego. Razem z nimi dwoma samolotami linii Qatar Airways z Dohy przyleciało dziewięcioro dzieci. Rząd ostrzegł je, że jeżeli wrócą, zostaną im postawione zarzuty.
- Japońscy dyplomaci często mówili: nie damy rady bez USA. Te czasy już bezpowrotnie minęły. Wizyta premier tego kraju w Australii pokazała jedno — że właśnie nastąpił punkt zwrotny. Tworzy się nowy porządek świata, w którym dotychczasowe wielkie mocarstwa odchodzą na bok. Do gry wchodzi kraje, które dotąd pozostawały w cieniu.
- Po tym, jak Australia zakazała korzystania z mediów społecznościowych dzieciom poniżej 16 roku życia, kraje Unii Europejskiej, w tym Czechy, zaczynają ją naśladować. Premier Czech Andrej Babiš

kilkakrotnie podkreślał, że media społecznościowe są dla dzieci "strasznie szkodliwe" i że jego rząd przygotuje ustawę podobną do australijskiej. Z drugiej strony, eksperci z Interdyscyplinarnego Zespołu Badawczego ds. Internetu i Społeczeństwa (IRTIS) przy Wydziale Studiów Społecznych Uniwersytetu Masaryka w Brnie, wraz ze swoimi kolegami z podobnych ośrodków są zgodni co do tego, że zakaz korzystania z mediów społecznościowych przez dzieci byłby szkodliwy.

- Z danych australijskiego regulatora cyfrowego eSafety wynika, że aż 70 proc. rodziców twierdzi, iż ich dzieci nadal korzystają z mediów społecznościowych mimo formalnych ograniczeń. Podobny obraz wyłania się z innych badań. Według analizy fundacji Molly Rose, zajmującej się zdrowiem psychicznym młodych ludzi, 61 proc. nastolatków w wieku 12–15 lat, którzy przed wejściem przepisów mieli konta na objętych zakazem platformach, wciąż korzysta z co najmniej jednego aktywnego profilu.
- W najnowszym budżecie federalnym rząd Australii zaktualizował prognozy czystej imigracji zagranicznej (Net Overseas Migration) do 295 000 osób w latach 2025–26 i 245 000 w 2026–27. Jednocześnie utrzymano stały limit stałego programu migracyjnego na poziomie 185 000 miejsc, z czego ponad 71% przeznaczono na programy wykwalifikowane (Skilled Migration).
- Partia One Nation odnotowuje obecnie bezprecedensowy, historyczny wzrost poparcia w Australii i w najnowszych sondażach z maja 2026 roku wysunęła się na prowadzenie pod względem głosów pierwotnych (*primary vote*). Prawicowo-populistyczne ugrupowanie Pauline Hanson wykorzystało ogromne niezadowolenie społeczne wywołane kryzysem kosztów życia oraz kontrowersjami wokół zaprezentowanego właśnie budżetu federalnego.

Opracował:

Bogusław P.